

Рецензия

от ас. Георги Генов
на монография „Адаптери за електрически китари и баси“,
с автор доц. д-р Веселин Караатанасов

Потапянето и проследяването на еволюционното развитие на адаптерите за електрическите китари и баси, както и поставянето на финалната точка на подобен дискурс неизбежно налага извода, че постигането на абсолютно изчерпателна панорама в тази област е практически неосъществимо. Индустрията при електроакустичните инструменти се развива в условията на непрекъсната динамика, захранвана от безкрайни експерименти, бутикови интерпретации и неизброими модификации. Голяма част от тези опити са изчезнали безвъзвратно в архивите, без изобщо да оставят трайна документална или патентна следа.

Стремежът към каталогизиране на всяка една промяна – в броя на навивките в бобините, на специфичната полярност или геометрия на компонентите, появявали се някога на пазара, представлява непосилен труд, който би размил анализите в океана от фрагментирани детайли. Енциклопедичната изчерпателност в тази материя е илюзия, т.к. в момента, в който дадена конструкция бъде описана, в някое ателие по света вече се ражда нейното следващо обновено проявление.

Необходимо да се посочи, че голяма част от представените технически параметри и измервания се основават на общодостъпни бази данни от независими източници, изследователски звена и потребителски платформи, измежду които:

UIUC Physics 406 (University of Illinois)
ResearchGate
Echoes of Mars (Pickup Data Viewer)
Ken Willmott Blog
Zero Cap Cable (Pickup Tone Database)
Slightly Technical
Guitar Pickup Database
GuitarNuts 2 Forum
Strat-Talk (Pickup Inductance Database)

Този споделен ресурс неизбежно предполага допускането на известна апроксимация. Поради естеството на анализираната информация, специфичните прийоми на засичане, калибрирането на апаратурата и методиките за изчисление, в крайните стойности са възможни по-тесни или по-широки отклонения от абсолютните константи. Настоящото уточнение се прави с цел пълна прозрачност, за да се осигури обективност за интерпретация на данните и да се избегне всякакво въвеждане в заблуждение, без това да омаловажава практическата стойност на изследването.

Поради тази причина методологическата целесъобразност налага преднамерено филтриране, концентрирано изцяло върху онези знакови и еволюционно доказани образци, които дефинират облика на модерната музикална поп култура. Включването на микронишови представители и екзотични конструктивни куриози би имало по-скоро характер на техническа атракция, отколкото на реален научен принос към разбирането на общия развой на електрическите китари и баси. Разбира се, историята на лютнерството познава радикални опити за подмяна на класическите принципи, които умишлено са оставени извън фокуса на настоящия труд. Сред тях изпъкват концепции като оптичните пикапи на LightWave и

Light4Sound (ōPik), разчитащи на светлинни лъчи за засичане на трептенето на струната без физическо магнитно привличане, или експериментите с магнитни течности, предприети от компании като Ferro-Kings с техните Liquid Pickups™, променящи своите свойства в работната зона на адаптера. По същия начин извън периметъра на масовото производство остават и комплексни механично-акустични системи като класическия *Gizmotron*, използващ въртящи се колела за непрекъснато стимулиране на струните, или лазерните сензори, трансформиращи светлинното отражение директно в аудио сигнал.

Разглеждането на подобни изолирани проявления обаче е неоправдано, тъй като мнозина ги възприемат като пазарно безперспективни и образно казано – задънени улици. Колкото и да са обещаващи на хартия, тези системи правят крачка назад в най-важния тест – проверката на практическото сценично приложение, ергономичното удобство, икономическата достъпност и най-вече – в способността да предложат тембър, който да бъде припознат като органичен, вълнуващ и конкурентен.

Изкуството и в частност музиката не се подчиняват на законите на максималната стерилност и абстрактна безупречност. Те се хранят от специфичните особености, несъвършенства и акустичен чар, които само класическият адаптер успява да роди чрез взаимодействието между намотките, магнитите и дървото, колкото и семпло да изглежда на пръв поглед. Когато даден изпълнител избира инструмент, целта му рядко се свежда до откриването на умозрителен експеримент, а намирането на утвърден еталон, чрез който да изрази своята творческа идентичност.

Поради тази причина настоящата монография умишлено се дистанцира от маргиналните залитания, за да изгради понятно разбиране за истинските стълбове в китаростроенето – онези платформи, проектирани от стратегии като Джордж Бичъм, Лео Фендер, Сет Лоувър, Нейтън Даниел, Уолтър Фулър, Рей Бътс, Рик Търнър, Сиймур Дънкан и мн. др., които промениха хода на музикалната поп култура и нейната летопис.

София, 11 август 2026 г.